PRIM'AWLA QORTI CIVILI
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE

Illum 21 ta' Novembru, 2016

Rikors Guramentat Nru: 408/2014 AF

Roderick Debattista u Analise Debattista

vs

Charles Mifsud u Josianne Mifsud

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tar-rikorrenti Roderick u Analise Debattista, li permezz tiegħu wara li ġie premess illi:

Fid-dsatax ta' April elfejn u tlettax (19/04/2013) ir-rikorrenti xtraw minghand l-intimati dghajsa / jott tal-marka Gobbi 315 SC bin-numru ufficjali 9821 u C.I.N. IT-GOBOB2831506 rregistrata f'Malta mal-Malta Transport Authority (Transport Malta) bl-isem ta' 'Lady Lala' u l-puntun bin-numru C16 li jinsab gol-Manoel Island Yacht Marina, Gzira, versu l-prezz ta' sitta u sebghin elf Ewro (€76,000) liema prezz thallas permezz ta' depozitu fis-somma ta' hamest elef Ewro (€5000) fid-disgha ta' April 2013, pagament ta' erba u ghoxrin elf Ewro (€24,000) fis-sbatax (17) ta' April 2013 u pagament tal-bilanc ta' sebgha

u erbghin elf Ewro (€47,000) fid-dsatax (19) ta' April 2013. (Kopja tal-kuntratt ta' akkwist – Bill of Sale – datat 19 ta' April 2013 anness u mmarkat Dok. RM1).

Fis-sajf tal-2013 segwenti l-attur, Roderick Debattista nizzel din id-dghajsa / jott fil-bahar sabiex juzaha u tellahha fuq l-art u tpoggiet fil-boatyard fl-erbatax ta' Novembru elfejn u tlettax (14/11/2013).

Sussegwentement inbeda, fuq din id-dghajsa / jott, l-antifouling removal process bhala part mix-xoghol ta' manteniment ghax-xitwa u kien immedjatament hawnhekk li l-attur innota blisters of Osmosis fil-qiegh (hull) ta' din l-imsemmija dghajsa / jott.

Fil-punt tal-akkwist, minn spezzjoni akkurata li ghamel ir-rikorrent Roderick Debattista personalment ma kienx irrizulta li l-hull keinet inflitta minn osmosis.

Kif ser jirrizulta fil-mori tal-kawza l-intimat Charles Mifsud kien konxju ta dan id-difett.

Permezz tal-ittra ufficjali bin-numru 281/14 ipprezentata 24 ta' Jannar 2014 (kopja legali mehmuza – Dokument RD2), ir-rikorrenti interpella lill-intimat fejn gharrfu li qieghed iqis il-blisters of osmosis bhala difett li ma jidhirx tant gravi li kieku hu (l-attur) kien jaf ghal l-ebda prezz ma kien jixtriha. Konsegwenza ta' dan ir-rikorrenti talbu ir-rimedju xieraq billi talab ir-rexxisjoni tal-bejgh tad-dghajsa / jott u r-rifuzjoni tal-prezz shih.

Id-diversi tentattivi li saru bejn il-partijiet biex din il-kwistjoni tigi rizolta amikevolment fallew, peress li l-intimat f'ebda hin ma offra dan ir-rimedju xieraq lir-rikorrenti kif hu obbligat jaghmel a tenur tal-Artikolu 1424 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Minhabba dan ir-rikorrenti sofra spejjez fil-punt tal-akkwist u spejjez ohra ancillari.

Ir-rikorrenti sabiex jezimi ruhu minn kull responsabbilità ddepozita l-imsemmija dghajsa / jott taht l-Awtorità ta' din l-Onorabbli Qorti permezz tac-Cedola ta' Depozitu pprezentata kontestwalment flimkien ma dan ir-rikors mahluf; (kopja legali tac-Cedola ta' Depozitu annessa u mmarkata RD3).

Ir-rikorrenti jafu b'dawn il-fatti kollha personalment u ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li d-dghajsa tal-marka Gobbi 315 SC bin-numru ufficjali 9821 u C.I.N. IT-GOBOB2831506 rregistrata f'Malta mal-Malta Transport Authority (Transport Malta) bl-isem ta' 'Lady Lala' hija milquta minn difett li ma jidhirx li kieku r-rikorrenti kienu jafu b'dan id-difett ma kienux jixtruha.

2. Tiddikjara mahlul u tirrixxindi il-kuntratt ta' bejgh tal-imsemmija dghajsa / jott u l-puntun mill-intimati lir-rikorrenti, bl-istess dghajsa / jott u l-puntn terga' ssir proprjetà tal-intimati.

3. Tiddikjara lill-intimat ghandu jirrifondi lir-rikorrenti l-prezz shih u cioè sitta u sebghin elf Ewro (€76,000) tad-dghajsa / jott u l-puntun kif ukoll l-ispejjez li r-rikorrenti sofrew fit-trasferimenti / akkwist.

4. Tikkundanna lill-intimat sabiex ihallas lir-rikorrenti s-somma ta' sitta u sebghin Ewro (€76,000) rapprezentanti l-prezz tal-bejgh.

5. Tikkundanna lill-intimati sabiex jiehdu lura l-istess dghajsa / jott u l-puntun tikkundanna lill-istess intimati sabiex fi zmien qasir u perentorju illi joghgobha tipprefiggi dina l-Onorabbli Qorti, jersqu ghat-trasferiment lura lilhom tal-istess dghajsa / jott u l-puntun u tinnomina kuratur ghall-eventwali kontumaci.

6. Minghajr pregudizzju ghas-suespost tiddikjara u tikkundanna l-intimat kien jaf b'dan id-difett li ma jidhirx

u ma qalux lill-atturi b'dan qabel ma sar it-trasferiment u ghaldaqstant tikkundanna lill-intimati jhallas id-danni sofferti mill-atturi u tikkundanna l-intimati ihallas interessi b'rata kummercjali fuq il-prezz pattwit mid-data tal-bejgh.

Bl-ispejjez kollha ta' din il-kawza u inkluz l-ispejjez tal-ittra ufficjali bin-numru 281/14, tac-Cedola tad-Depozitu ipprezentata kontestwalment.

Bl-imghaxijiet legali fuq il-prezz tad-dghajsa / jott dekoribbli mid-data tal-kuntratt tal-bejgh kollox kontra l-intimat li minn issa huwa ingunt in subizzjoni.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Charles u Josianne Mifsud li permezz tagħha eċċepew illi:

Fl-ewwel lok, l-azzjoni attrici, in kwantu hija kjarament azzjoni redibitorja, hija preskritta a tenur tad-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 1431 tal-kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-vizzju lamentat mir-rikorrenti, jekk verament jezisti, ma jistax jitqies bhala vizzju redibitorju jew vizzju li ma jidhirx, stante illi minhabba n-natura tad-difett minnhom lamentat, ir-rikorrenti setghu jsiru jafu bl-ezistenza tieghu filwaqt tal-kuntrattazzjoni jew ricetazzjoni, u dan bl-ezercizzju ta' diligenza u attenzjoni ordinarja, liema diligenza u attenzjoni r-rikorrenti naqsu ghal kollox milli jezercitaw minkejja li kellhom kull opportunità sabiex jaghmlu l-verifiki opportuni.

Inoltre u minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, il-vizzju lamentat mir-rikorrenti, jekk verament jezisti, certament ma huwiex tali li jaghti dritt lir-rikorrenti jezercitaw l-azzjoni redibitorja kif effettivament jirrizulta li qeghdin jesperixxu permezz tar-Rikors Guramentat taghhom, u ghalhekk it-talbiet kollha tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom.

Inoltre u dejjem minghajr pregudizzju u fi kwalsiasi kaz, l-eccipjenti ma jistghux jigu kkundannati jiehdu lura l-haga wara

illi jirrizulta mit-termini tar-Rikors Guramentat innifsu, illi r-rikorrenti ghamlu uzu mill-lanza ghal sajf shih u damu cirka sitt xhur ohra sabiex jiddepozitaw il-lanca taht l-awtorità tal-Qorti u jipprocedu b'din l-azzjoni, u ghalhekk it-talbiet tar-rikorrenti ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghhom.

It-talbiet attrici kollha ghandhom jigu michuda bl-sipejjez kontra l-istess rikorrenti stante illi huma infondati fil-fatt u fid-dritt.

Finalment, izda dejjem minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, l-eccipjenti jichdu bil-qawwa illi huma kienu jafu bid-difett lamentat mir-rikorrenti u ghalhekk is-sitt talba tar-Rikors Guramentat ghandha tigi michuda, oltre li l-eccipjenti qatt ma jistghu jigu kkundannati jhallsu xi danni allegatament sofferti mir-rikorrenti minghajr imqar talba ad hoc sabiex jigi dikjarat illi r-rikorrenti effettivament soffrew id-danni allegati, u talba sabiex jigu likwidati dawn id-danni.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Semgħet ix-xhieda prodotti.

Semghet lill-avukati difensuri tal-partijiet jittrattaw.

Rat in-nota ta' riferenzi tal-konvenuti.

Rat li l-kawża tħalliet għas-sentenza dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-konvenuti.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat illi din is-sentenza preliminari hija limitata għall-ewwel eċċezzjonij tal-konvenuti u ċioè li l-azzjoni odjerna hija preskritta ai termini tal-artikolu 1431 tal-Kodiċi Ċivili. Dan l-artikolu jgħid hekk:

> *(1) L-azzjoni redibitorja u l-azzjoni stimatorja jaqgħu bil-preskrizzjoni, għal dawk li huma immobbli, bl-egħluq ta' sena minn dak in-nhar tal-kuntratt, u, għal dawk li huma*

ħwejjeġ mobbli, bl-egħluq ta' sitt xhur minn dak in-nhar tal-kunsinna tal- ħaġa mibjugħa.

(2) Iżda, jekk ma setax ikun li x-xerrej jikxef id-difett li ma jidhirx tal-ħaġa, iż-żminijiet hawn fuq imsemmija tal-preskrizzjoni ma jibdewx igħaddu ħlief minn dak in-nhar li seta' jkun li hu jikxef dak id-difett.

(3) Iż-żminijiet tal-preskrizzjoni hawn fuq imsemmija jimxu kif jingħad fl-artikolu 1407(2).

Mill-provi prodotti jirriżulta li l-atturi xtraw dgħajsa/*yacht* bl-isem ta' 'Lady Lala' mingħand il-konvenuti. Skont il-*bill of sale* anness mar-rikors ġuramentat dan il-bejgħ seħħ fid-19 ta' April tal-2013. In kwantu li ma jirriżultax illi d-dgħajsa in kwistjoni ġiet konsenjata ġurnata oħra, il-Qorti sejra tqis li din ġiet konsenjata dakinhar. Din id-dgħajsa ġiet spezzjonata mill-attur qabel ma nxtrat minnu meta kienet fuq l-art kif ukoll meta tniżżlet fil-baħar ftit tal-jiem wara li ġiet spezzjonata fuq l-art u ċioè għal ħabta ta' nofs April 2013. L-attur jgħid illi meta spezzjona d-dgħajsa ma kien jidher li kellha ebda difett ħlief difett żgħir fl-*istarter* tal-magna li ssewwa mill-konvenut qabel biegħ id-dgħajsa lill-atturi.

L-attur jgħid illi fl-14 ta' Novembru 2013 u ċioè wara li kien għadda s-sajf huwa ġie biex itella d-dgħajsa fuq l-art sabiex issirilha manutenzjoni. Kien dakinhar stess meta d-dgħajsa ttieħdet il-*boat yard* illi l-attur nduna li din id-dgħajsa kellha diversi bżieżaq fil-*fiber* mal-qiegħ tagħha. L-inġinier Kurt Gutteridge inkarigat mill-atturi kkonferma li dawn il-bżieżaq kienu filfatt *blisters* ikkawżati minn *osmosis.* Din il-kawża ġiet intavolata fit-12 ta' Mejju 2014 u ċioè aktar minn sena wara li ġiet konsenjata d-dgħajsa.

Permezz ta' din l-azzjoni l-atturi qegħdin jitolbu lill-Qorti tiddikjara li d-dgħajsa in kwistjoni hija milquta minn difett li ma jidhirx u tirrexendi il-kuntratt ta' bejgħ tad-dgħjsa u tordna lill-konvenuti jirrifondi lill-atturi l-prezz imħallas. Għaldaqstant, huwa ċar illi l-azzjoni odjerna hija azzjoni redibitorja skont l-artikolu 1427 tal-Kodiċi Ċivili u l-attur kellu jipproċedi b'din il-kawża fi żmien sitt xhur minn dak inhar tal-kunsinna tad-

dgħajsa skont l-artikolu 1431 imsemmi. Iżda jekk ma setax ikun illi x-xerrej jikxef id-difett illi ma jidhirx, iż-żmien tal-preskrizzjoni ma jibdiex jgħaddi ħlief minn dak in-nhar li seta' jkun li hu jikxef dak id-difett skont is-sub inċiż 1431(2).

Fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Maria Rosa Muscat Baldacchino vs Edward Vincenti Kind nomine, deċiża fit-18 ta' Ottubru 1963, il-Qorti tal-Appell (Sede Kummerċjali) qalet hekk:

> *"Din il-Qorti hi ta' l-opinjoni li l-kliem tat-tieni subartikolu fuq imsemmi, indikanti d-dies a quo tad-dekorrenza tat-terminu stabbilit mil-ligi u cioè il-kliem "minn dak in-nhar li seta' jkun li hu jikxef id-difett" ghandhom ikunu interpretati fis-sens li d-dies scientae ma hux dak li fih tigi notata jew riskontrata l-irregolarità fil-funzjonament tal-attrezz mibjugh, imma hu invece dak li fih jigi definittivament accertat id-difett."*

Mill-provi prodotti jirriżulta li wara li d-dgħajsa tniżżlet il-baħar mill-konvenut qabel ma ġiet kunsinnata lill-atturi, ma reġgħetx ittellgħet l-art qabel l-14 ta' Novembru 2014 meta l-attur induna bil-*blisters of osmosis* mal-qiegħ tagħha. L-inġinier Gutteridge fir-rapport tiegħu a fol. 52 et seq, tal-proċess jgħid hekk, '*It would be reasonable in fact to expect that during the pre-purchase survey of April 2013, the owner could not note these blisters if the boat had been on the hard for a number of months as given the relatively small size of the blisters and these being surface or gelcoat blisters they would easily dry out leaving the acidic mineral deposits in the voids created, thus becoming invisible to the naked eye. <u>Nonetheless upon re-floating of the boat, the osmotic breakdown would have resumed unhindered</u>.*' (Sottolinear miżjud).

Għaldaqstant, in kwantu li fil-fehma tal-inġinier Gutteridge huwa possibli li dawn il-*blisters* ma kienux viżibbli meta ġiet kunsinnata d-dgħajsa għaliex il-qiegħ ikun niexef iżda jerġgħu joħorġu meta titniżżel fil-baħar, u mill-provi jirriżulta li din id-dgħajsa ma ttellgħetx fuq l-art qabel l-14 ta' Novembru 2014, l-attur ma setax jikxef id-difett qabel din il-ġurnata. Mhuwiex raġjonevoli li wieħed jistenna li dgħajsa li nxtrat eżatt qabel is-Sajf diġa fil-*pontoon* tagħha, ser tittella' mill-baħar qabel

jispiċċa l-istaġun, u tenut kont illi d-difett illi qiegħed jilmenta minnu l-attur qiegħed fil-qiegħ tad-dgħajsa, huwa seta jsir jaf bid-difett biss meta din ittellgħet mill-baħar wara s-sajf.

Għalhekk u għal dawn il-ragunijiet, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi, billi tiċħad l-ewwel eċċezzjoni preliminari tal-konvenuti u tordna l-prosegwiment tal-kawża fil-mertu.

L-ispejjeż jibqgħu riżervati għall-ġudizzju finali.

IMHALLEF

DEP/REG